

The Odisha Gazette

EXTRAORDINARY
PUBLISHED BY AUTHORITY

No.1970, CUTTACK, FRIDAY, OCTOBER 25, 2024/KARTIKA 3, 1946

DEPARTMENT OF AGRICULTURE & FARMERS' EMPOWERMENT

NOTIFICATION

The 24th October, 2024

No.22555—DAFP-SEED-SEED-0009/2024/A&FE.— The State Cabinet in their 9th meeting held on dated 23rd October, 2024 have approved the proposal for implementation of “**Samrudha Krushak Yojana**”.

Introduction:

Paddy is cultivated in about 36 lakh hectares during Kharif season and 2.5 lakh hectares in Rabi season. Thus Paddy occupies about 58% and 10% of the cultivated area during Kharif and Rabi season respectively. Paddy being the most dominant cereal crop, it accounts for the major chunk of food production. Accordingly, it is the prime source of livelihood of the farmers of the state.

On an average about 70-75 lakh MT of Paddy is procured benefitting around 15-17 lakh farmers. It is pertinent to mention here that besides promoting science based paddy cultivation to harness higher yield in sustainable manner, Odisha has developed a robust mechanism for procurement of paddy and prompt transfer of funds to the farmers. Over the years State has become the 4th largest contributor of rice to the Central Pool.

The rising cost of cultivation/ cost of production for Paddy with enhancement in prices of inputs and farm labour has become a matter of concern. The effect of farm mechanization in lowering of operational expenses is yet to have its spread effect.

In view of the aforementioned facts, a new scheme namely “Samrudha Krushak Yojana” with following objectives has been initiated for providing input assistance to farmers which will be empowering them befittingly.

Scheme Objectives:

- i. Increase in sustainable food grain production for the State.
- ii. Promotion of new technologies in crop production.

- iii. Encourage climate resilient agricultural practices by use of stress tolerant varieties.
- iv. Increase in production & productivity of the crop.
- v. Assistance to farmers to invest in quality seeds, fertilizers, pesticides, farm machineries and other inputs.
- vi. Encourage the farmers to be more involved in Seed Production activities.
- vii. Increase in the income of farmers and thereby improvement in socio economic status of the farmers.

Payment to farmers:

- i. Farmers who have registered to sell paddy through the existing mechanism of the Department of Food Supplies and Consumer Welfare will be paid Rs. 3100 per quintal, including the input assistance under Samrudha Krushak Yojana and the prevailing minimum support price (MSP).
- ii. The paddy seed growers who have registered under the Odisha State Seed and Organic Products Certification Agency (OSSOPCA) and sell paddy seeds through the Odisha State Seeds Corporation (OSSC) Ltd. will also be eligible to avail input assistance under the scheme.

Implementation of the scheme:

a. Paddy Procured by Odisha State Civil Supplies Corporation (OSCSC) Ltd:

- i. The fund provision for the scheme will be made by the Agriculture & FE Deptt. / Director of Agriculture & Food Production, Odisha based on the projected procurement plan provided by the FS & CW Dept.
- ii. The scheme will be implemented by the FS & CW Department through Odisha State Civil Supplies Corporation Ltd in similar lines of Paddy procurement system.
- iii. Input assistance amount will be paid to the farmers as per their eligibility on the quantity of paddy procured from them by the FS & CW Department through Odisha State Civil Supplies Corporation Ltd.
- iv. Managing Director, Odisha State Civil Supplies Corporation Ltd. will place a demand to the Director of Agriculture & Food Production, Odisha on fortnightly basis for payment of input assistance amount based on the quantity of paddy to be procured from the farmers. As per demand, the fund will be placed to the Odisha State Civil Supplies Corporation Ltd.

- v. Odisha State Civil Supplies Corporation Ltd. will ensure that the farmers receive the input assistance amount declared by the State Government in time. Input assistance amount will be provided to the farmers as per their eligibility directly to their bank account. OSCSC will ensure submission of utilization certificate to the Director of Agriculture & Food Production, Odisha within one month of disbursement of the fund.
- vi. Odisha State Civil Supplies Corporation Ltd. will maintain detailed accounts of the expenditure towards “Input Assistance” amount provided to the farmers.

b. Paddy Seeds Procured by Odisha State Seeds Corporation (OSSC) Ltd:

- i. The Fund provision for the scheme will be made by the Agriculture & FE Deptt. / Director of Agriculture & Food Production, Odisha based on the projected paddy seeds production programme provided by the OSSC Ltd.
- ii. The Scheme will be implemented through Odisha State Seeds Corporation Ltd.
- iii. Managing Director, Odisha State Seeds Corporation Ltd. will place a demand to the Director of Agriculture & Food Production, Odisha for payment of input assistance amount based on the quantity of paddy seeds procured from the Seed Growers. As per demand, the fund will be placed to the Odisha State Seeds Corporation Ltd.
- iv. The Managing Director, Odisha State Seeds Corporation Ltd. will ensure for submission of utilization certificate to the Director of Agriculture & Food Production, Odisha within one month of receiving of the fund after payment of Input assistance to the seed growers’ bank account in DBT mode.
- v. Maintenance of detailed account of the amount of input assistance provided on paddy seeds procured from Seed Growers will be done by Odisha State Seeds Corporation Ltd.

Financial Implications:

An amount of Rs. 21,600 crores has been approved to implement the scheme for a period of 3 year from 2024-25 to 2026-27.

ORDER - Ordered that the notification be published in the Extraordinary issue of *Odisha Gazette*.

By Order of the Governor
ARABINDA KUMAR PADHEE
Principal Secretary to Government

କୃଷି ଏବଂ କୃଷକ ସଶକ୍ତିକରଣ ବିଭାଗ

ଅଧିସୂଚନା

ତା 24.10.2024 ରିଖ

ସଂଖ୍ୟା. ୨୨୫୫-DAFP-SEED-SEED-0009/2024/A&FE.— ତା ୨୩.୧୦.୨୦୨୪ ରିଖରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା ରାଜ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳର ନବମ ବୈଠକରେ “ସମୃଦ୍ଧ କୃଷକ ଯୋଜନା”ର କାର୍ଯ୍ୟାଦାନ ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଅନୁମୋଦନ କରାଯାଇଛି ।

ଉପକ୍ରମ:

ରାଜ୍ୟରେ ଖରିଫ ଋତୁରେ ପ୍ରାୟ ୩୬ ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ଏବଂ ରବି ଋତୁରେ ୨.୫ ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟରରେ ଧାନ ଚାଷ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହିପରି ଖରିଫ ଏବଂ ରବି ଋତୁରେ ଧାନଚାଷ ପ୍ରାୟ ଯଥାକ୍ରମେ ଶତକଡ଼ା ୫୮ ଭାଗ ଏବଂ ୧୦ ଭାଗ ଦଖଲ କରେ । ଶିସ୍ୟଜାତୀୟ ଫସଲ ମଧ୍ୟରେ ଧାନ ଚାଷର ଆୟତନ ସର୍ବାଧିକ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହା ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନର ପ୍ରମୁଖ ଅଂଶ ଅଟେ । ଅନୁରୂପ ଭାବେ ଏହା ରାଜ୍ୟର କୃଷକଙ୍କ ଜୀବିକା ନିର୍ବାହର ମୂଳଭସ୍ତ ଅଟେ ।

ବାର୍ଷିକ ହାରାହାରି ୭୦-୭୫ ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ ଟନ ଧାନ କିଣାଯିବା ଦ୍ଵାରା ପ୍ରାୟ ୧୫-୧୭ ଲକ୍ଷ ଚାଷୀ ଉପକୃତ ହେଉଛନ୍ତି । ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଯେ ନିରନ୍ତର ଢଙ୍ଗରେ ଅଧିକ ଅମଳ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞାନ ଭିତ୍ତିକ ଧାନ ଚାଷକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ସହିତ, ଓଡ଼ିଶା ଧାନ କ୍ରୟ ତଥା କୃଷକମାନଙ୍କୁ ତୁରନ୍ତ ଅର୍ଥ ହସ୍ତାନ୍ତର ପାଇଁ ଏକ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ମୂଳକ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛି ତଥା ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସଂଗ୍ରହ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଚତୁର୍ଥ ବୃହତ୍ତମ ଚାଉଳ ଯୋଗାଣକାରୀ ରାଜ୍ୟ ରୂପେ ପରିଗଣିତ ହୋଇପାରିଛି ।

ଧାନ ଚାଷର ଖର୍ଚ୍ଚ ବୃଦ୍ଧି ସହିତ ବିଭିନ୍ନ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ କୃଷିଶ୍ରମର ମୂଲ୍ୟରେ ବୃଦ୍ଧି ଏକ ଚିନ୍ତାର ବିଷୟ ପାଲଟିଛି । କୃଷି ଯାନ୍ତ୍ରିକରଣ ଦ୍ଵାରା ଚାଷ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ହ୍ରାସର ପ୍ରଭାବ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ତାରିତ ପ୍ରଭାବ ପକାଇ ପାରିନାହିଁ ।

ଉପରୋକ୍ତ ତଥ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି କୃଷକମାନଙ୍କୁ “ଇନପୁଟ ସହାୟତା” ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସହିତ ଏକ ନୂତନ ଯୋଜନା ଯଥା “ସମୃଦ୍ଧ କୃଷକ ଯୋଜନା” ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି ଯାହା ସେମାନଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ସଶକ୍ତ କରିବ ।

ଯୋଜନାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

- i. ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ନିରନ୍ତର ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନରେ ବୃଦ୍ଧି ।
- ii. ଫସଲ ଉତ୍ପାଦନରେ ନୂତନ ଜ୍ଞାନକୌଶଳର ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ।
- iii. ଚାପ ସହନଶୀଳ କିସମ ବ୍ୟବହାର କରି ଜଳବାୟୁସ୍ଥିର କୃଷି ଅଭ୍ୟାସକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ।
- iv. ଫସଲର ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ଉତ୍ପାଦକତାରେ ବୃଦ୍ଧି ।
- v. ଗୁଣାତ୍ମକମଣ୍ଡି, ସାର, କୀଟନାଶକ, କୃଷି ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଇନପୁଟରେ ବିନିଯୋଗ କରିବାକୁ କୃଷକମାନଙ୍କୁ ସହାୟତା ।
- vi. ବିହନ ଉତ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ କୃଷକମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ଜଡ଼ିତହେବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ।
- vii. କୃଷକଙ୍କ ଆୟରେ ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ଏହାଦ୍ଵାରା କୃଷକଙ୍କ ସାମାଜିକ ତଥା ଅର୍ଥନୈତିକ ସ୍ଥିତିରେ ଉନ୍ନତି ଘଟିବା ।

କୃଷକମାନଙ୍କୁ ଇନପୁଟ୍ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ:

- i. ଏହି ଯୋଜନାରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଏବଂ ଖାଉଟି କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପଞ୍ଜୀକୃତ ଚାଷୀ ମାନଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରଚଳିତ ସର୍ବନିମ୍ନ ସହାୟକ ମୂଲ୍ୟ (MSP) ସହ, ଇନପୁଟ୍ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରି, କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ପିଛା ମୋଟ ୩,୧୦୦ (ଏକ ଡିରିଶି ଶହ) ଟଙ୍କାରେ ଧାନ କ୍ରୟ କରାଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ ।
- ii. ଧାନ ମଞ୍ଜି ଉତ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିହନ ଓ ଜୈବ ଉତ୍ପାଦ ପ୍ରମାଣନ ସଂସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇ, ରାଜ୍ୟ ବିହନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରାମାଣିକ ଧାନ ମଞ୍ଜି ବିକ୍ରୟ କରୁଥିବା ସମସ୍ତ ବିହନ ଉତ୍ପାଦକମାନେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ଲାଭ ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହୋଇପାରିବେ ।

ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ:

a. ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ନିଗମ ଲିଃ ମାଧ୍ୟମରେ ଧାନ ସଂଗ୍ରହ :

- i. ଏହି ଯୋଜନା ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଓ ଖାଉଟି କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କ୍ରୟ ଯୋଜନା ଉପରେ ଆଧାର କରି କୃଷି ଓ କୃଷକ ସଶକ୍ତିକରଣ ବିଭାଗ / କୃଷି ଏବଂ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ପାଣ୍ଠିର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବେ ।
- ii. ଏହି ଯୋଜନା ଧାନ କ୍ରୟ ପ୍ରଣାଳୀ ନିମନ୍ତେ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଧାରରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ ମାଧ୍ୟମରେ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଓ ଖାଉଟି କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ ।
- iii. ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟତା ଅନୁସାରେ ଇନପୁଟ୍ ସହାୟତା ଧାନ ସଂଗ୍ରହର ପରିମାଣ ଅନୁଯାୟୀ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଓ ଖାଉଟି କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ନିଗମ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।
- iv. ପ୍ରତ୍ୟେକ ୧୫ ଦିନରେ ଥରେ ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ କୃଷକମାନଙ୍କଠାରୁ କିଣିବାକୁ ଥିବା ଧାନ ପରିମାଣ ଉପରେ ଆଧାର କରି ଇନପୁଟ୍ ସହାୟତା ରାଶି ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଏବଂ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କୁ ଦାବି ଜଣାଇବେ । ଦାବି ମୁତାବକ ପାଣ୍ଠି ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡକୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ ।
- v. ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ ନିଶ୍ଚିତକରିବ ଯେ କୃଷକ ମାନେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଘୋଷଣା କରିଥିବା ଇନପୁଟ୍ ସହାୟତା ରାଶି ଠିକ୍ ସମୟରେ ପାଇବେ । ଇନପୁଟ୍ ସହାୟତା ରାଶି ସିଧାସଳଖ କୃଷକମାନଙ୍କ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟକୁ ଯୋଗ୍ୟତା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ପାଣ୍ଠି ବିତରଣର ଏକ ମାସ ମଧ୍ୟରେ କୃଷି ଏବଂ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଓଡ଼ିଶାକୁ ଉପଯୋଗିତା ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଦାଖଲ କରିବାକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରାଯିବ ।
- vi. ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ନିଗମ ଲିଃ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଇନପୁଟ୍ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ ଖର୍ଚ୍ଚର ସମସ୍ତ ହିସାବ ରଖିବେ ।

b. ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିହନ ନିଗମ ଦ୍ୱାରା ଧାନ ବିହନ ସଂଗ୍ରହ:

- i. ଏହି ଯୋଜନା ପାଇଁ କୃଷି ଓ କୃଷକ ସଶକ୍ତିକରଣ ବିଭାଗ/ କୃଷି ଏବଂ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିହନ ଯୋଗାଣ ନିଗମଦ୍ୱାରା ଧାନ ବିହନ ଉତ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ପରିମାଣ ଅନୁଯାୟୀ ପାଣ୍ଠିର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବେ ।
- ii. ଏହି ଯୋଜନା ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିହନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ ମାଧ୍ୟମରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ ।
- iii. ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିହନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ କୃଷି ଏବଂ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କୁ ବିହନ ଉତ୍ପାଦନକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ କିଣାଯାଇଥିବା ଧାନ ବିହନ ପରିମାଣ ଉପରେ ଆଧାର କରି ଇନପୁଟ୍ ସହାୟତା ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଦାବି କରିବେ । ଚାହିଦା ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ପାଣ୍ଠି ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିହନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

iv. ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିହନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ DBT ମାଧ୍ୟମରେ ବିହନ ଉତ୍ପାଦନକାରୀଙ୍କ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟକୁ ଇନପୁର୍ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ ପରେ ତଥା ପାଣ୍ଡିଗ୍ରହଣ କରିବାର ଏକମାସ ମଧ୍ୟରେ କୃଷି ଏବଂ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କୁ ଉପଯୋଗିତା ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଦାଖଲ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ।

v. ବିହନ ଉତ୍ପାଦନକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ କିଣାଯାଇଥିବା ଧାନ ମଞ୍ଜି ବାବଦରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଇନପୁର୍ ସହାୟତା ପରିମାଣର ବିସ୍ତୃତ ହିସାବର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିହନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ କ୍ଷ ଦ୍ଵାରା କରାଯିବ ।

ଆର୍ଥିକ ପ୍ରଭାବ:

ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାବ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ୩ ବର୍ଷ ଯଥା ୨୦୨୪-୨୫ ଠାରୁ ୨୦୨୬-୨୭ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମୁଦାୟ ୨୧୬୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦକୁ ଅନୁମୋଦନ କରାଯାଇଛି ।

ଆଦେଶ – ଓଡ଼ିଶାର ଅସାଧାରଣ ରାଜପତ୍ରରେ ଏହି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରକାଶ ପାଇବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ୍ରମେ
ଅରବିନ୍ଦ କୁମାର ପାଢୀ
ପ୍ରମୁଖ ଶାସନ ସଚିବ